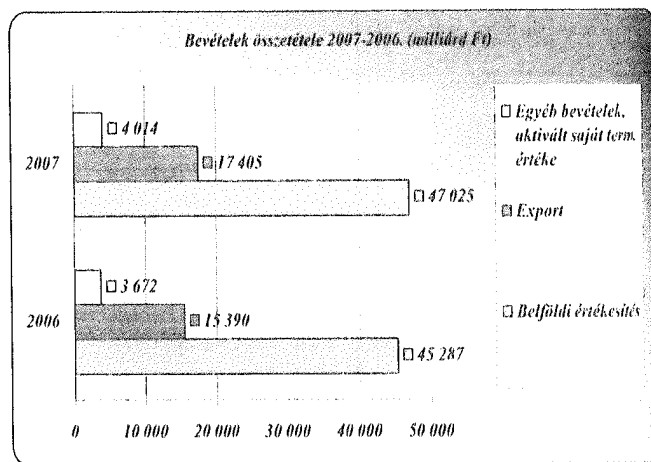

Gazdasági folyamatok alakulása a 2007. évről benyújtott társasági adó bevallások alapján

Az előző évekhez hasonlóan a társas vállalkozásoknak 2008-ban is május 31-i határidővel kellett beadniuk társasági adóbevallásukat. Idén 339 ezer bevallás adataiból készültek a kimutatások. A beadott bevallások 98,4%-a (333,5 ezer) a naptári évvel egyező üzleti évben működő, kettős könyvvitelt vezető vállalkozástól, 1,4%-a egyszeres könyvvezetést folytató szervezettől, 0,2% eltérő üzleti évet választó társas vállalkozástól érkezett be. A számadatokból látható, hogy a naptári évvel azonos üzleti évben működő kettős könyvvitelt vezető társaságok szerepe meghatározó, ezért a továbbiakban az elemzések ezen adózói körre vonatkoznak. A bevallásokban szereplő adatokból a gazdasági teljesítmények és az eredményt befolyásoló tényezők illetve az adóelszámolás kerül kiemelésre. Jelen cikk a fontosabb gazdasági teljesítmények jellemzőit nemzetgazdasági és ágazati szinten is bemutatja.

Bevételek alakulása

2007-ben a társas gazdálkodók üzemi, üzleti tevékenységből származó összes bevétele 68 443 milliárd Ft volt, 6,4%-kal haladva meg az előző évi értéket. A bevételek 94,1%-át a nettó árbevétel teszi ki, az egyéb bevételek és aktivált saját teljesítmények mindössze 5,9%-ot képviselnek. Ez az arány megfelel a korábbi években tapasztaltaknak. A nettó árbevétel 64 430 milliárd Ft, mely összeg 3 753 milliárd Ft-tal emelkedett az előző évhez képest. A belföldi értékesítésből származó bevétel 47 025 milliárd Ft volt, 3,8%-kal bővült a forgalom.

Az exportból 17 405 milliárd Ft-ot realizáltak a társas vállalkozások, mely több mint 13%-kal haladja meg a 2006. évi teljesítményt. Az export belföldi értékesítés növekedési ütemét jelentősen meghaladó növekményének hatására a külpiazi értékesítés üzemi, üzleti tevékenységből származó bevételeken belüli részesedése 1,5 százalékponttal emelkedett, aránya meghaladta a 25%-ot. 2007-ben közel 25 ezer vállalkozásnak volt export teljesítménye, ez a kör a társas gazdálkodók 7,4%-át teszi ki.

A nemzetgazdasági összes nettó árbevételen belül az egyes nemzetgazdasági ágak által képviselt arány jelentősen nem változott a bázisévhez képest, a feldolgozóipar, és a kereskedelem közel azonos 32,3% illetve 31,2%-os részarányt képvisel a nemzetgazdasági szintű forgalomból. A nemzetgazdasági összes exportteljesítmény 70%-át továbbra is a feldolgozóipar képviseli, a forgalom 17%-a pedig a kereskedelmi ágazatban jelent meg.

1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT: A NETTÓ ÁRBEVÉTEL ÉS AZ EXPORT ÁGAZATI MEGOSZLÁSA 2007-2006. ÉV

Ágazat	Nettó árbevétel milliárd Ft				Változás (%) 2007/2006	Export árbevétel milliárd Ft				Változás (%) 2007/2006
	2006	Megosztás (%)	2007	Megosztás (%)		2006	Megosztás (%)	2007	Megosztás (%)	
Mező- és erdőgazd.	1 226	2,0%	1 280	2,0%	104,4%	103	0,7%	118	0,7%	114,8%
Bányászat	155	0,3%	157	0,2%	101,1%	37	0,2%	54	0,3%	146,7%
Feldolgozóipar	19 875	32,8%	20 825	32,3%	104,8%	11 103	72,1%	12 151	69,8%	109,4%
Energetika	2 997	4,9%	4 419	6,9%	147,4%	93	0,6%	215	1,2%	230,3%
Építőipar	3 627	6,0%	3 378	5,2%	93,2%	73	0,5%	97	0,6%	133,2%
Kereskedelem	19 473	32,1%	20 133	31,2%	103,4%	2 580	16,8%	2 954	17,0%	114,5%
Szolg. és vendéglát.	505	0,8%	550	0,9%	108,9%	3	0,0%	8	0,0%	245,8%
Szállítás rakt. posta	4 049	6,7%	4 150	6,4%	102,5%	591	3,8%	612	3,5%	103,6%
Pénzügyi közvetítés	1 807	3,0%	2 129	3,3%	117,8%	41	0,3%	47	0,3%	113,0%
Ingatlanügl. gazd.	5 664	9,3%	6 029	9,4%	106,4%	666	4,3%	1 031	5,9%	154,8%
Egyéb tev.	1 297	2,1%	1 381	2,1%	106,4%	100	0,6%	119	0,7%	118,9%
Összesen	60 676	100,0%	64 430	100,0%	106,2%	15 390	100,0%	17 405	100,0%	113,1%

A feldolgozóipar nettó árbevételének 46%-át az előző évhez képest részesedésüket tovább erősítve a gépipari vállalkozások realizálták. A gépipar 7%-os árbevétel növekedése mellett 11,2%-os exportnövekedést jelenített meg eredménykimutatásában. A gépipar bevételének 83%-át exportpiacokon érte el, az összes feldolgozóipari exportteljesítmény 66%-át ez az ágazat realizálta. A vegyipari vállalkozások a feldolgozóipar második legnagyobb nettó árbevételét jelenítették meg bevallásaikban. A vizsgált szektorban némi elmozdulás történt az exportértékesítés javára, az ágazat teljes árbevétele közel 40%-át érte el a határon túli piacokon.

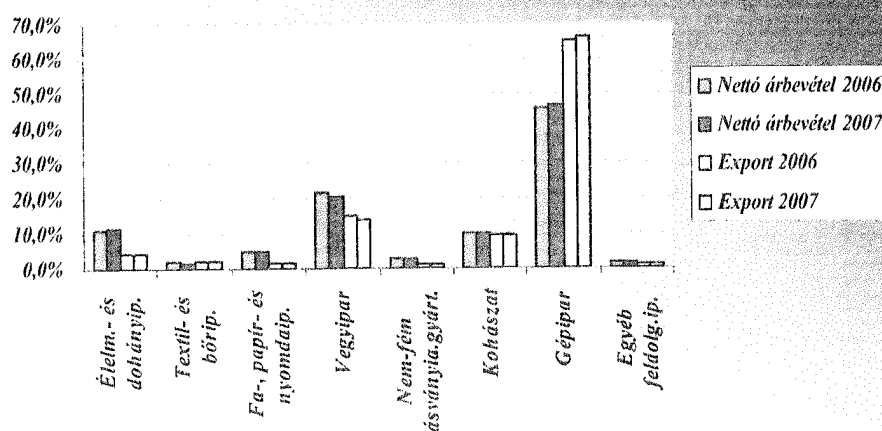
Kereskedelemben az áruforgalom 15%-a került országhatáron kívülre, az export a nemzetgazdasági szintű növekedési ütemet meghaladóan bővült. Az építőipar árbevétele az ágazatban jelentkező visszaesés hatására 7%-kal csökkent. Az ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatások ágazatba sorolt vállalkozások nettó árbevétel növekedésének hajtóereje az elmúlt évben az export volt, mely 55%-kal növekedett a 2006. évhez képest. Ez a teljesítmény 6%-os részesedést eredményezett számukra az exporton belül az elmúlt évi 4%-os részesedéshez képest.

Költségek és ráfordítások alakulása

A költségek és ráfordítások 2007. évi összege 65 855 milliárd Ft, mely a – a bevételek növekedési ütemétől 0,4 százalékponttal elmaradva – 5,8%-kal emelkedett a bázishoz képest.

A ráfordítások között továbbra is a legnagyobb részarányt az anyagjellegű ráfordítások képviselik. A személyi jellegű ráfordítások átlag feletti és az értékcsökkenés átlag alatti dinamikájának lehetünk tanúi. A nemzetgazdasági ágazatok közül – a nettó árbevételhez hasonlóan –

Feldolgozóipari ágazatok részesedése a nettó árbevétel és az export alakulásában 2007-2006.

2. SZÁMÚ TÁBLÁZAT: KÖLTSÉGEK ÉS RÁFORDÍTÁSOK KÖLTSÉGNEMEK SZERINTI ALAKULÁSA 2007-2006. ÉV

Megnevezés	2006		2007		Változás %-a 2007/2006
	milliárd Ft	megoszlás	milliárd Ft	megoszlás	
Anyagjellegű ráfordítások	49 136	79,0%	51 838	83,3%	105,5%
Személyi jellegű ráfordítások	5 857	9,4%	6 475	10,4%	110,6%
Értékcsökkenési leírás	2 284	3,7%	2 372	3,8%	103,9%
Egyéb ráfordítás	4 950	8,0%	5 169	8,3%	104,4%
Összesen	62 227	100,0%	65 855	105,8%	105,8%

3. SZ. TÁBLÁZAT: RÁFORDÍTÁSOK ÁGAZATONKÉNTI ALAKULÁSA 2007-2006. ÉV

Ágazat	Ráfordítások				Változás %-a 2007/2006
	milliárd Ft				
	2006	Megoszlás %-a	2007	Megoszlás %-a	
Mező- és erdőgazd.	1 419	2,3%	1 477	2,2%	104,1%
Bányászat	166	0,3%	178	0,3%	106,8%
Feldolgozóipar	19 343	31,1%	20 399	31,0%	105,5%
Energetika	3 142	5,1%	4 567	6,9%	145,3%
Építőipar	3 633	5,8%	3 332	5,1%	91,7%
Kereskedelem	19 643	31,6%	20 145	30,6%	102,6%
Szolg. és vendéglátás	524	0,8%	569	0,9%	108,6%
Szállítás raktározás, posta távk.	4 145	6,7%	4 339	6,6%	104,7%
Pénzügyi közvetítés	3 049	4,9%	3 404	5,2%	111,6%
Ingatlanügyl. gazd. szolg	5 790	9,3%	5 998	9,1%	103,6%
Egyéb tev.	1 372	2,2%	1 448	2,2%	105,5%
Összesen	62 227	100,0%	65 855	100,0%	105,8%

költségek és ráfordítások legnagyobb arányban, 31%-ban a **feldolgozóiparban** keletkeztek a nemzetgazdasági átlagnak megfelelő növekedési ütem mellett. A második legnagyobb részarányal bíró **kereskedelem** ráfordításai mindössze 2,6%-kal nőttek elmúlt évhez képest. Átlagot meghaladó növekedési ütemmel az energetikai ágazat bírt az elmúlt évben.

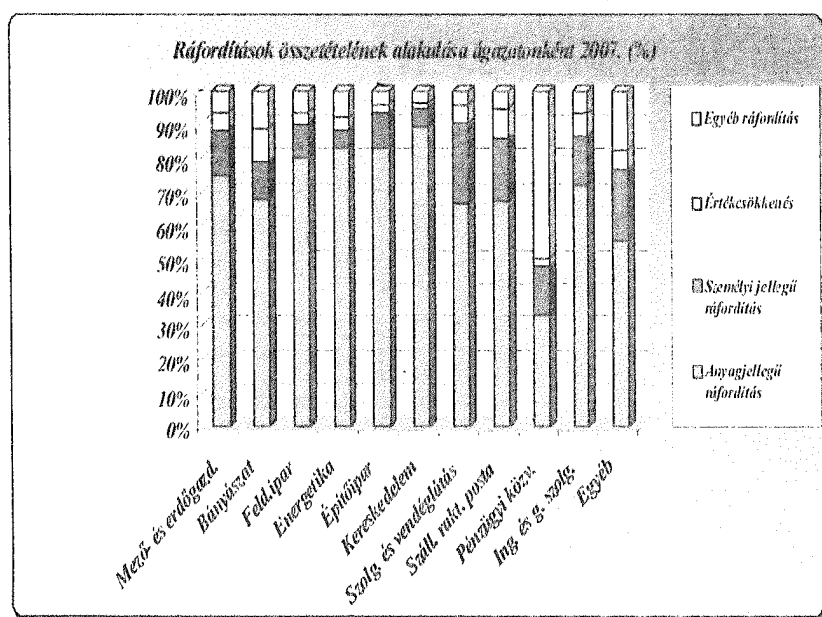
A **feldolgozóiparban** a nettó árbevétel növekedési ütemét 0,7%-kal meghaladóan nőttek a ráfordítások. A **kereskedelemben** az árbevétel növekedési üteme meghaladta a ráfordítások növekedését.

Anyagjellegű ráfordítások esetében az energetika ágazat növekedési üteme volt legmagasabb, és az építő-

iparé legalacsonyabb a nemzetgazdasági átlaghoz képest. A **feldolgozóipar** és a **kereskedelem** az anyagi jellegű ráfordítások 32%-át, illetve 35%-át képviselik, részesedésük az összes anyagjellegű költségek közül jelentősen nem változott. A **személyi jellegű ráfordítások** vonatkozásában a **kereskedelem**, a pénzügyi és ingatlanszektor átlag feletti, a **feldolgozóipar**, a bányászat átlag alatti növekedést ért el. Az összes személyi jellegű ráfordítás 30%-a a feldolgozóiparon belül keletkezik, 16%-a pedig a kereskedelemben.

A nemzetgazdasági szintű **bérköltség** megoszlása ágazatok között nagyságrendileg egyező a személyi jellegű ráfordítások megoszlásával. Az összes foglalkoztatottnak (2 239 ezer fő) nem egész 30%-a tevékenykedik a feldolgozóiparban, 19%-a a kereskedelemben. Az ingatlan szektor 16%, a szállítási ágazat 10%-kal részesedik az összes létszámból. Nemzetgazdasági szinten a vállalkozások által kimutatott átlagos statisztikai létszám 98,4%-a az előző évinek.

A kimutatott, egy foglalkoztatottra jutó átlagos, éves bérköltség a pénzügyi és az energetika iparban a legmagasabb, az építőiparban és a vendéglátásban pedig a legalacsonyabb. A **feldolgozóiparban** tevékenykedő 658 ezer foglalkoztatott figyelembe véve 4,7%-kal nemzetgazdasági átlag felett, a kereskedelemben tevékenykedő 422 ezer fog-

4. SZ. TÁBLÁZAT: AZ ÁTLAGOS BÉRKÖLTSÉG ALAKULÁSA

Ágazat	Átlagos bérköltség				Változás %- a 2007/2006
	Ft/fő/év				
	2006	Átlagtól való eltérés %-a	2007	Átlagtól való eltérés %-a	
Mező- és erdőgazd.	1 129 837	67,3%	1 436 568	76,4%	127,1%
Bányászat	2 294 530	136,7%	2 542 461	135,3%	110,8%
Feldolgozóipar	1 777 554	105,9%	1 968 753	104,7%	110,8%
Energetika	2 755 472	164,2%	3 029 102	161,2%	109,9%
Építőipar	1 250 825	74,5%	1 417 614	75,4%	113,3%
Kereskedelem	1 443 252	86,0%	1 613 400	85,8%	111,8%
Szolg. és vendéglátás	979 580	58,4%	1 126 784	59,9%	115,0%
Szállítás raktározás, pos	2 071 857	123,5%	2 254 955	120,0%	108,8%
Pénzügyi közvetítés	4 271 042	254,5%	4 364 189	232,2%	102,2%
Ingatlanügyl. gazd. szolg	1 515 721	90,3%	1 725 518	91,8%	113,8%
Egyéb tev.	1 380 049	82,2%	1 568 513	83,4%	113,7%
Összesen	1 678 180	100,0%	1 879 654	100,0%	112,0%

lalkoztatottat figyelembe véve 14,2%-kal átlag alatt helyezkedik el az egy főre jutó átlagbér.

Az adózás előtti eredmény és összetevőinek alakulása

2007. évben 4 108 milliárd Ft üzemi nyereség és 1 558 milliárd Ft üzemi veszteség mellett 2 549 milliárd Ft üzemi eredmény képződött, mely összeg 22,3%-kal magasabb, mint az előző évben. Az üzemi eredmény növekedése a bevételek 6,4%-os és az ennél alacsonyabb arányú, 5,8%-os ráfordítás növekményéből adódott. A kettős könyvvitelt vezető társaságok szokásos vállalkozási eredményét alakító további tényező a pénzügyi műveletek eredménye.

A pénzügyi műveletek eredménye közel 15%-kal növekedett 2006. évhez képest. Az eredményt meghatározó pénzügyi bevételek 7%-kal, míg a pénzügyi ráfordítások ennél alacsonyabb arányban, 3,4%-kal emelkedtek a bázis-évhez viszonyítva. A bevételek és ráfordítások meghatározó részét a kamatok és kamatjellegű tételek teszik ki. A kapott és fizetett kamatok és kamatjellegű bevételek egyenlegeként

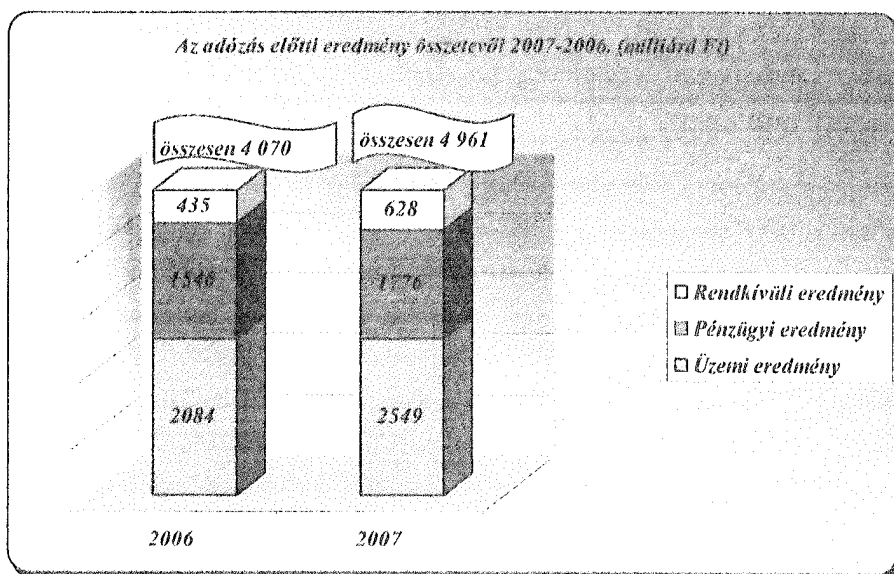
kimutatott összeg több mint felére csökkent, egyenlege mindössze 91 milliárd Ft-tal javította a pénzügyi eredményt. A pénzügyi bevételeket nagyban befolyásolja a kapott osztalék összege. Az összes bevétel 16%-a, 850 milliárd Ft 2007-ben a kapott osztalék, mely összeg 47%-kal magasabb, mint előző évben. A pénzügyi eredmény döntően a pénzügyi szektorhoz kötődik.

A rendkívüli eredmény 44,3%-os növekedése meghatározott iparágakban jogszabályi kötelezettség alapján bekövetkező szerkezetátalakításból adódott. A kiugró értéket 2007-ben az energetika szektor, míg 2006-ban a távközlési ágazat átalakulása okozta. A bevételek 8,6%-al nőttek, a ráfordítások 30,2%-al csökkentek. A gazdasági társaságba bevitt vagyontárgyak értéke 58%-kal, a visszafizetési kötelezettség nélkül adott, kapott juttatások egyenlege mintegy 21%-kal részesedik a rendkívüli eredményből.

A vállalkozások 2007. évben 4 961 milliárd Ft adózás előtti eredményt értek el, 891 milliárd Ft-tal többet, mint 2006. évben. 2007-ben az adózás előtti eredmény alapján a vállalkozások száma

a nyereséges adózók felé tolódott, a veszteséges és nulla eredményt kimutató vállalkozások száma jelentős mértékben csökkent.

2007-ben 206 208 nyereséges vállalkozás működött, számuk 3,5%-kal nőtt 2006. évhez viszonyítva. Ezen adózói csoport 16,2%-kal több adózás előtti eredményt mutatott ki (5 941 milliárd Ft), mint a tavalyi évben. 2007-ben 127 349 veszteséges illetve „0” eredményt kimutató társaság volt. Számuk 4,9%-os csökkenése

5. SZ. TÁBLÁZAT: AZ ADÓZÁS ELŐTTI NYERESÉG, VESZTESÉG ÁGAZATONKÉNTI ALAKULÁSA 2007-2006. ÉV

Nemzetgazdasági ág	Adózás előtti eredmény nyereség				Változás 2007/2006 (%)	Adózás előtti eredmény veszteség				Változás 2007/2006 (%)
	2006		2007			2006		2007		
	milliárd Ft	megoszlás %-a	milliárd Ft	megoszlás % a		milliárd Ft	megoszlás % a	milliárd Ft	megoszlás % a	
Mező- és erdőgazdálkodás	99	1,9%	92	1,6%	93,2%	-28	2,7%	-24	2,5%	85,5%
Bányászat	26	0,5%	33	0,6%	127,3%	-6	0,6%	-6	0,6%	89,3%
Feldolgozóipar összesen	1 520	29,7%	1 516	25,5%	99,8%	-168	16,1%	-262	26,7%	156,2%
Energia, gáz, hő, vízellátás	140	2,7%	645	10,9%	460,3%	-12	1,1%	-17	1,8%	145,8%
Építőipar	184	3,6%	165	2,8%	89,8%	-56	5,3%	-53	5,4%	95,8%
Kereskedelem	670	13,1%	735	12,4%	109,7%	-210	20,2%	-157	16,1%	74,9%
Szolgáltatás és vendéglátás	35	0,7%	31	0,5%	89,0%	-24	2,3%	-26	2,7%	112,2%
Száll. rakt. posta	301	5,9%	289	4,9%	95,8%	-146	14,0%	-60	6,1%	40,8%
Pénzügyi közv.	957	18,7%	988	16,6%	103,3%	-27	2,6%	-30	3,0%	111,4%
Ingatl. ügyl. gazd. szolg.	1 065	20,8%	1 309	22,0%	122,9%	-332	31,9%	-309	31,5%	92,9%
Egyéb	117	2,3%	137	2,3%	117,5%	-34	3,3%	-36	3,7%	105,0%
Összesen	5 113	100,0%	5 941	100,0%	116,2%	-1 043	100,0%	-980	100,0%	94,0%

együtt járt az adózás előtti veszteség közel azonos arányú mérséklődésével. Az adózás előtti veszteség összege 2007-ben 980 milliárd Ft volt.

Adózás előtti eredményt módosító tényezők

A 2007-es évben adózás előtti eredményt csökkentő tételeket 2%-kal magasabb, az adózás előtti növelő tételeket 10,8%-kal alacsonyabb értékben mutattak ki a vállalkozások, mint az előző évben. Így összességében 33,2%-kal nőtt az adóalapcsökkentő tételek érvényesítése az adózás előtti eredményből.

évhez képest elsősorban a vendéglátás területén nőtt meg, ugyanakkor jelentős csökkenés tapasztalható a szállítási ágazatban. Összességében az energetika és az ingatlan ügyletek ágazata csökkentette jelentősebben adózás előtti eredményét előző évhez képest.

Az adóalapcsökkentő tételeknél a veszteségleírás, mint adóalapcsökkentő korrekciót elsősorban a feldolgozóipar, a kereskedelem, a szállítási és ingatlan ágazat alkalmazta. Előző évhez képest a bányászatban, az energetikában és a kereskedelemben nőtt meg ennek a korrekciós tételnek az értéke. A módosító tételek egyenlegére jelentős hatást gyakorolt a visszafizetési kötelezettség nélkül adott, kapott juttatások térvessztése.

6. SZÁMÚ TÁBLÁZAT: ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY, ADÓALAP, KORREKCIÓK ÉS AZ ADÓFIZETÉSI KÖTELEZETTSÉG ALAKULÁSA 2006-2007. ÉV (MILLIÁRD Ft)

Megnevezés	2006	2007	Változás 2007/2006
Adózás előtti nyereség	5 113	5 941	116,2%
Nyeréségesek száma (db)	199 322	206 208	103,5%
Adózás előtti veszteség és "0"	-1 043	-980	94,0%
Veszteségesek és "0"-t vallók száma (db)	133 975	127 349	95,1%
Adózás előtti eredmény (egyenleg)	4 070	4 961	121,9%
Adózás előtti eredményt módosító tételek	-1 819	-2 423	133,2%
Pozitív adóalap	3 191	3 424	107,3%
Adókedvezmények	111	99	89,2%
Fizetendő adó	396	445	112,4%
Átlagos adóterhelés %-a (társasági adó/pozitív)	12	13	104,7%

Az egyes ágazatok igen eltérő mértékben vettek igénybe adóalap csökkentő, illetve növelő tételeket előző évhez képest. Az adózás előtti tételek nemzetgazdasági szintű 2%-os növekedése mellett az energetika súlyához mérten is jelentős adóalapcsökkentő tételt tudott igénybe venni. A kereskedelem és az ingatlanágazat 10%-kal növelte csökkentő tételeinek értékét, míg a feldolgozóipar közelítőleg az átlagos mértékben számolt el csökkentő tételt. Adóalpnövelő tételek összege előző

zetési kötelezettség nélkül adott, kapott juttatások térvessztése. A növelő tételeknél 85%-kal alacsonyabb szintet képvisel ebben az évben ez a módosító tétel, a csökkentő tételeknél 75%-ot. Összességében a visszafizetés nélküli juttatások 23%-kal kevesebb értékben módosították az adóalapot és ez a nagymértvű csökkenés legnagyobbbrészt a szállítási ágazatot érintette.

A pozitív adóalap 7,3%-kal magasabb volt 2007-ben, mint az elmúlt évben. Az adókedvezmények összege a megelőző évhez képest 11%-kal mérséklődött. A

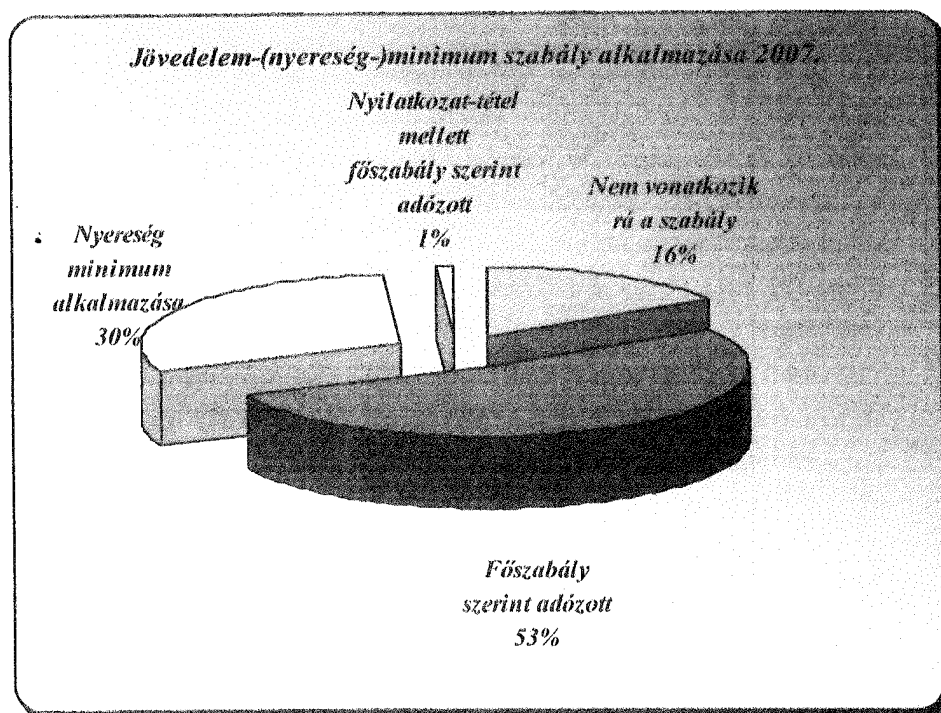
7. SZ. TÁBLÁZAT: ADÓZÁS ELŐTTI NÖVELŐ ÉS CSÖKKENTŐ TÉTELEK ALAKULÁSA ÁGAZATONKÉNT

Nemzetgazdasági ág	Adózás előtti eredményt csökkentő tételek					Változás % a 2007/2006	Adózás előtti eredményt növelő tételek				Változás % a 2007/2006
	2006		2007		2006		2007				
	milliárd Ft	megoszlás % a	milliárd Ft	megoszlás % a	milliárd Ft		megoszlás % a	milliárd Ft	megoszlás % a		
Mező- és erdőgazdálkodás	171	2,7%	161	2,5%	94,4%	122	2,8%	118	3,0%	96,7%	
Bányászat	28	0,5%	34	0,5%	120,5%	22	0,5%	26	0,6%	116,1%	
Feldolgozóipar összesen	1 489	23,8%	1 511	23,7%	101,5%	1 077	24,2%	1 183	29,9%	109,8%	
Energia, gáz, hő, vízellátás	294	4,7%	803	12,6%	273,1%	236	5,3%	286	7,2%	121,2%	
Építőipar	201	3,2%	189	3,0%	94,0%	148	3,3%	157	4,0%	106,4%	
Kereskedelem	675	10,8%	745	11,7%	110,3%	497	11,2%	513	13,0%	103,4%	
Szolgáltatás és vendéglátás	61	1,0%	59	0,9%	95,8%	36	0,8%	43	1,1%	120,3%	
Száll. rakt. posta	1 230	19,6%	664	10,4%	54,0%	1 084	24,4%	572	14,4%	52,7%	
Pénzügyi közv.	486	7,8%	435	6,8%	89,4%	302	6,8%	218	5,5%	72,3%	
Ingatl. ügyl. gazd. szolg.	1 462	23,4%	1 611	25,2%	110,2%	797	17,9%	723	18,2%	90,7%	
Egyéb	162	2,6%	173	2,7%	106,6%	122	2,7%	123	3,1%	100,8%	
Összesen	6 261	100,0%	6 385	100,0%	102,0%	4 442	100,0%	3 962	100,0%	89,2%	

kedvezmények több mint 75%-át két jogcímen vették igénybe a társas vállalkozások. A legalább 10 milliárd Ft termelő beruházás után igénybe vehető adókedvezmény esetében 60 milliárd Ft-ot 13 vállalkozás, illetve az elmaradott térségben elszámolható legalább 3 milliárd Ft értékű, termelő beruházás kedvezménye jogcímén, 19 milliárd Ft-ot szintén 13 vállalkozás számolt el. Adókedvezményt legnagyobb hányadban a **gépipari** vállalkozások érvényesítettek az előző évnél 25%-kal magasabb összegben, az összes kedvezmény 60%-a ebben a körben került igénybevételre. Másodikként, 17%-ban a **vegyipar** részesedett. A vegyipar részesedése előző évhez képest jelentősen, közel 70%-kal csökkent lejáró adókedvezmények miatt. Az **energetika** ágazat 2007-ben jelentős mértékű adókedvezményt érvényesített előző évhez képest. Legtöbbször (4 838 vállalkozás) a kis-, és középvállalkozások kamatkedvezményének jogcímén csökkentették társasági adójukat, összességében 2,7 milliárd Ft-tal. Fejlesztési adókedvezményt 14,7 milliárd Ft összegben közel félszáz adózó vett igénybe az elmúlt évben.

Jövedelem-(nyereség-) minimum

Az Alkotmánybíróság döntését követően az Országgyűlés 2007. május 14-én fogadta el az egyes adótörvények módosításáról szóló 2007. évi XXXIX. törvényt. Ennek megfelelően **2007. július 1-től életbe léptek a jövedelem-(nyereség-) minimumra vonatkozó rendelkezések a társasági adóban.** A fenti jogszabályváltozás alapján 2007. július 1-jei hatállyal, bizonyos eseteket kivéve, az adózónak meg kell állapítania a jövedelem-(nyereség-) minimumát. Főszabály szerint továbbra is a társasági adó törvény 6.§ (1) alapján kerül megállapításra az adóalapja, eltérő esetben azonban a jogszabály jövedelem-(nyereség-) minimumra vonatkozó rendelkezései az irányadóak. Azok az adózók, akiknek jövedelem-(nyereség-) minimum alapján kell adóalapjukat meghatározni jövedelmeiket részle-

tező nyilatkozattétel mellett továbbra is főszabály szerint adózhatnak. A törvény ezen rendelkezések mellett tételesen meghatározza, hogy az adózóknak mely esetekben nem kell alkalmazni az új rendelkezést.

A 333 ezret meghaladó számú adózó **16%-ának, azaz 54 ezer adózónak nem kellett alkalmaznia a törvény erejénél fogva a jövedelem-(nyereség-) minimum szabályt. 53%, azaz 176 ezer adózó a megfelelő gazdasági mutatói miatt nem alkalmazta a rendelkezést.** Az összes beérkezett adóbevallás 31%-ában azonban a jövedelem-(nyereség-) minimum alapján kellett az adóalapot meghatározni. Az adózók közül alig 1% döntött úgy, hogy vállalja a nyilatkozattételt és adóalapját főszabály szerint állapítja meg. Ezen adózók 173 milliárd Ft veszteséget tüntettek fel bevallásaikban.

Az összes beadott bevallás közel harmadában, 100 ezer társaság esetében, az adóalapot második félévre jövedelem-(nyereség-) minimum alapján határozták meg az adózók. Ennek a körnek a negatív adóalapja a társasági adó törvény főszabálya alapján egész évre -564 milliárd Ft lett volna. A jövedelem-(nyereség-) minimum szabály alkalmazásával ugyan a második félévben csak pozitív adóalap került bevallásra, de az első félév nagy negatív adóalapja miatt összességében továbbra is negatív, -186 milliárd adóalap jelent meg ezen adózói körnél. A fentiek alapján látható, hogy a féléves hatálybalépés korlátozta az intézkedés adókötelezettségre gyakorolt pozitív hatását.

Társasági adó és különadó

Az adókedvezmények, az adómentesség és a visszatartott adó figyelembe vétele után 444,5 milliárd Ft társasági adó fizetési kötelezettség keletkezett, 12,5%-kal több mint a 2006. évi bevallásokban. Ezt az adókötelezettséget 33%-kal több, 193 ezer társas vállalkozás mutatta ki bevallásában

Az egyes nemzetgazdasági ágak közül a 2007. évre fizetendő társasági adóhoz legnagyobb részben, 24%-ban a **feldolgozóipar** járult hozzá. A feldolgozóiparban a társasági adó növekménye kimagaslóan, 40%-kal nőtt. Ez elsősorban a vegyipar és kisebb mértékben a fa-, papír-, és nyomdaipar eredményességi mutatóinak köszönhető. A többi feldolgozóipari ágazat előző évhez képest csökkenő adóterhet visel. A társasági adóhoz való hozzájárulása a **pénzügyi ágazatnak** a második legjelentősebb (20%). Elmult évnél azonban kevesebb az ágazat adófizetési kötelezettsége. A **kereskedelem és az ingatlanágazat** 18%-os, illetve 16%-os hozzájárulása is kiemelkedő az ágazatok sorából, azonban növekedési üteme a kereskedelemnek nagyságrendileg a nemzetgazdasági átlag körül van, az ingatlanágazat növekedése viszont elmaradt az átlagtól. Az **energia, gáz, hő, vízellátás ágazat** közel 5%-kal járul hozzá a 2007. éves társasági adó kötelezettséghez. Figyelemreméltó, hogy hozzájárulása másfélszerese az előző évi ágazati szintű társasági adó kötelezettségnek.

A **társasági adó** fizetési kötelezettség pozitív adóalaphoz viszonyított aránya az átlagos adóterhelést mutatja. 2007. évben a pozitív adóalap 7,3%-os növekedés mellett 3 424 milliárd Ft volt. Az adót csökkentő kedvezmények bá- zisszint alatt maradtak, ezzel a nemzetgazdasági szintű adóterhelés 12,4%-ról 13%-ra emelkedett.

Az adózás utáni eredmény 2007. évben 4 516 milliárd Ft volt nemzetgazdasági szinten, 5 503 milliárd Ft adózott nyere-

ség kimutatása mellett. Ez 22,9%-kal haladja meg az előző évi értéket. A megtermelt eredmény egyharmadáról döntöttek úgy a társaságok, hogy osztalékként juttatják tagjaiknak, kétharmadát pedig bent hagyták a társaságokban, növelve ezzel a vállalkozások tőkeerejét.

A **különadó** 2006. szeptember 1-től új adónemként szerepelt a társas vállalkozásoknál. A 4%-os mértékű adó 2007. adóévben érvényesült először egy teljes adóévre. A különadó kötelezettség a vállalkozások nem teljes körét érinti. A törvény nevesíti a különadó fizetés hatálya alá nem tartozó adózókat. Különadó tekintetében 2007. évre vonatkozóan 4 065 milliárd Ft pozitív adóalap és 1 440 milliárd Ft negatív adóalap került kimutatásra. 161,4 milliárd Ft került bevallásra 2007-ben. **Különadót 193 ezer vállalkozás számolt el, közel ugyanannyian, mint ahány vállalkozás társasági adó fizetési kötelezettséget vallott.**

Eszközök és források

A kettős könyvvizetésű társaságok 105 151 milliárd Ft eszközállománnyal rendelkeztek, ez 14,7%-kal több, mint előző évben.

Az eszközökön belül a **befektetett eszközök** 15,7%-kal, a **forgóeszközök** 13,5%-kal növekedtek. Az aktív időbeli elhatárolások 23,2%-os növekedése kis súlya miatt nem befolyásolja alapvetően az összes eszköz növekedési ütemét. Az eszközök között 2007-ben és 2006-ban is a befektetett eszközök és a forgóeszközök közel 50-50%-ban részesedtek. A befektetett eszközök erőteljesebb növekedése folytán 2007-ben a befektetett eszközök túlsúlya állt elő az előző évi forgóeszköz túlsúllyal.

A **tárgyi eszközök, a befektetett pénzügyi eszközök és a követelések** együttesen az összes eszköz 80%-át adják. Az eszközök közül az értékpapírok növekedési üteme a leg-

8. SZ. TÁBLÁZAT: ESZKÖZÖK ALAKULÁSA

Megnevezés	2006		2007		Változás
	milliárd Ft	megoszlás	milliárd Ft	megoszlás	2007/2006
Immateriális javak	3 166	3,5%	3 373	3,2%	106,5%
Tárgyi eszközök	20 380	22,2%	22 352	21,3%	109,7%
Befektetett pénzügyi eszközök	21 178	23,1%	26 008	24,7%	122,8%
Készletek	6 341	6,9%	6 867	6,5%	108,3%
Követelések	30 492	33,3%	34 785	33,1%	114,1%
Értékpapírok	2 843	3,1%	4 256	4,0%	149,7%
Pénzeszközök	5 623	6,1%	5 523	5,3%	98,2%
Aktív időbeli elhatárolások	1 613	1,8%	1 987	1,9%	123,2%
Összesen	91 636	100%	105 151	100%	114,7%

intenzívebb, ezt követi a befektetett pénzügyi eszközök növekedési üteme. A tárgyi eszközök állomány bővülésének mértéke az összes eszköz dinamikáját nem érte el.

A befektetett pénzügyi eszköz növekedésének összetevői közül a tartós részesedés és a tartósan adott kölcsön kapcsolt vállalkozásban tételek jelentik a legnagyobb hányadot és egyúttal a legintenzívebb növekedési ütemet is. A befektetett pénzügyi eszközök 62%-át a pénzügyi közvetítés ágazat mutatta ki. Ez a vagyoni feltőkésítés nélküli újra befektetésére utal, szemben a tőkeimport növekedésének lehetőségével.

összes forrás növekedési ütemét, míg az idegen források 17,2%-os átlag feletti növekedést valósítottak meg.

Saját tőkén belül a 32,7%-os részesedésű jegyzett tőke csak 4,4%-kal nőtt. A saját tőke átlagos 11,8%-os növekedését meghaladóan 21,4%-kal nőtt az eredménytartalék és 13,8%-kal a tőketartalék. A tárgyévi mérlegszerinti eredmény 5,6%-kal volt magasabb, mint az elmúlt évben volt.

A jegyzett tőke 11 581 milliárd Ft-os állománya több mint felerészben, 52%-ban külföldi tulajdonban van. A belföldi társaságoknak 25%-os, a belföldi, magánszemélyeknek 10%-os tulajdonrésze van. Az állami és önkormányzati

9. SZ. TÁBLÁZAT: FORRÁSOK ALAKULÁSA

Megnevezés	2006		2007		Változás
	milliárd Ft	megoszlás	milliárd Ft	megoszlás	2007/2006
Saját forrás	34 173	37,3%	38 112	36,2%	111,5%
ebből: - saját tőke	31 700	34,6%	35 440	33,7%	111,8%
- céltartalék	2 473	2,7%	2 672	2,5%	108,0%
Idegen forrás	54 593	59,6%	63 957	60,8%	117,2%
ebből: - hosszú lejáratú kötelezettségek	17 892	19,5%	21 858	20,8%	122,2%
- rövid lejáratú kötelezettségek	35 716	39,0%	41 078	39,1%	115,0%
- hátrasorolt kötelezettségek	985	1,1%	1 022	1,0%	103,7%
Passzív időbeli elhatárolások	2 870	3,1%	3 082	2,9%	107,4%
Összesen	91 636	100%	105 151	100%	114,7%

A forgóeszközök között nyilvántartott értékpapírok még nagyobb arányban kötődnek a pénzügyi közvetítés ágazathoz és a pénzintézeti szektorhoz. Közel 70% a pénzügyi közvetítés ágazatot érinti és ezen belül 70% a pénzintézeteket. Az ingatlanügyletek gazdasági ágazat a második legnagyobb a befektetett pénzügyi eszközt és forgóeszközök között nyilvántartott értékpapírt birtokló ágazat. Ebben a szektorban a legnagyobb a növekedés dinamikája. Figyelemreméltó a **feldolgozóipari** ágazat e kétféle értékpapír birtoklásában (8% és 11%), azon belül elsősorban a vegyipar és a gépipar rendelkezik számottevően ilyen típusú eszközökkel. A **követelések** növekedési üteme az összes eszköz növekedési ütemével egyező, a **készletek** növekedési üteme átlag kissé alatti a **pénzeszközök** pedig csökkenő tendenciát mutatnak.

A források vizsgálatánál látható, hogy 2006-ban a saját tőke és az idegen tőke aránya az összes forráson belül 37-60%-os, ugyanez az arány 2007-ben 36-61% volt, tehát nőtt az idegen tőke aránya a forrásokon belül. A saját források 11,5%-os növekedési ütemet értek el, ami közelíti az

tulajdon közel 5-5%. Az állami tulajdoni hányad 0,9%-os csökkenésével szemben az önkormányzati tulajdon 0,1%-kal nőtt. A **külföldi tulajdoni hányad 4,2%-os csökkenésével szemben a belföldi társasági tulajdon 5,3%-kal nőtt.** A belföldi magánszemélyek tulajdoni hányada a jegyzett tőkén belül lényegében nem változott.

Ágazati szinten a legmagasabb jegyzett tőkét az ingatlanügyletek ágazata és a pénzügyi ágazat mondhat magáénak (26%, illetve 18%). Kiemelkedő a **feldolgozóipar** és az energetika jegyzett tőke részesedése. A feldolgozóipar az előző évhez hasonlóan 16%-kal részesedik a nemzetgazdasági szintű jegyzett tőkéből. A **kereskedelem** részesedése 9%. Az energetika 2007-ben növelte meg jegyzett tőkéjét jelentősen, 14%-ra emelve részesedését. Figyelemre méltó, hogy az energetika feltőkésítése jellemzően hazai tulajdonból valósult meg. A **feldolgozóipar** jegyzett tőkéjének 67%-a, a **kereskedelemnek** 61%-a van külföldi tulajdonban. Ennél lényegében csak a pénzügyi ágazatban magasabb a külföldi tulajdoni arány. (87%).

BERÉNYINÉ PAPP MARIANN